QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 25 ta' Jannar 2002

Numru 6

~itazzjoni 1171/1993

Piju Vassallo; u b'dikriet tal-15 t'April 1999, *stante* l-mewt ta' Piju Vassallo, il-[udizzju [ie trasfu\ f'isem Agostino, Lorna u Alvin Vassallo, u f'isem Maria Vassallo b]ala u\ufruttwarja

versus

Joseph Debono

Din hija kaw\a dwar]abta bejn \ew[karrozzi li [rat fit-8 t'April 1993 fi Triq Bin[emma, l-Im[arr.

I`-`itazzjoni tg]id illi dak in-nhar, waqt li l-konvenut kien qieg]ed isuq il-karrozza bin-numru B-2039,]abat mal-karrozza R-0624, proprjetà ta' l-attur, u g]amlilha]sara. Billi qieg]ed ig]id illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du, l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti, wara li tg]id illi l-]tija kienet tal-konvenut, u

tillikwida d-danni, tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-attur id-danni li ji[u likwidati, flimkien ma' l-ispejje\ [udizzjarji.

Il-konvenut ressaq l-e``ezzjoni illi t-talba biex il-qorti tg]id illi l-]tija kienet tal-konvenut g]andha ti[i mi`]uda billi l-]tija kienet ta' l-attur u ta' ibnu minorenni, li kien qieg]ed isuq il-karrozza ta]t il-gwida ta' missieru, u s-sewqan kien ]a\in. G]alhekk it-talbiet l-o]ra wkoll g]andhom ji[u mi`]uda.

L-in`ident [ara hekk:

Iben l-attur, li kien ta]t l-età u ma kellux li`enza tas-sewqan, kien qed isuq il-karrozza ta' missieru, l-attur, li kien riekeb mieg]u. Kien sejjer lejn l-Im[arr. Il-konvenut kien qed isuq fl-istess triq i\da fid-direzzjoni opposta, sejjer lejn Bin[emma. Il-vetturi ltaqg]u fejn it-triq ma hix bi\\ejjed wiesg]a biex ig]addu t-tnejn sakemm ma j\ommux sew mal-[enb tan-na]a tag]hom.

L-attur xehed illi, kif ra l-vettura tal-konvenut [ejja lejhom, ibnu, li kien qed isuq g]alkemm ma kellux li`enza tas-sewqan, rekken il-karrozza mal-[enb tat-triq u waqaf. Il-konvenut, i\da, li kien qed isuq]a\in, g]ax il-karrozza tieg]u kienet "tperper", baqa' [ej fuqhom u]abat mag]hom. Alvin Vassallo, iben l-attur, xehed l-istess]a[a.

Il-konvenut, min-na]a l-o]ra, xehed illi kien hu li waqaf meta ra l-karrozza ta' l-attur [ejja lejh, u rekken mal-]ajt, i\da s-sewwieq tal-karrozza ta' l-attur deher illi nfixel, ma \ammx *brake*, u baqa' die]el [o fih. Xehed ukoll illi fil-karrozza ta' l-attur kienu rekbin tlieta fuq quddiem, g]alkemm hemm biss post g]al tnejn: kien hemm it-tifel li kien qieg]ed isuq, l-attur li kien fin-nofs, u mart l-attur in-na]a l-o]ra. Wara li]ar[u mill-karrozza, l-attur beda jlum lil ibnu talli ma \ammx *brake* waqt li t-tifel beda jg]id illi l-*brake* ma rabatx u ma \ammlux.

Barra x-xiehda tal-partijiet, hemm ix-xiehda o[[ettiva tal-marki ma' l-art: il-karrozza ta' l-attur ma]allietx *brake marks*, waqt li dik tal-konvenut]alliet *brake marks* ta' g]axar metri u sebg]in `entimetru (10.70m), li juru li kien qed isuq x'aktarx qawwi, aktar milli hu xieraq f'triq dejqa. Juru wkoll illi l-karrozza tal-konvenut ma kinitx imrekkna mal-]ajt i\da kienet x'aktarx maqlug]a 'l barra. G]alhekk, ma hux minnu dak li xehed il-konvenut li la]aq resaq lejn il-]ajt qabel ma da]let fih il-karrozza ta' l-attur. Min-na]a l-o]ra, il-karrozza ta' l-attur tidher im]axkna dritta mal-]ajt. G]alkemm bid-daqqa kompliet]abtet mal-]ajt, fil-fehma tal-qorti l-po\izzjoni finali tal-karrozza ta' l-attur turi li s-sewwieq la]aq]a l-prekawzjoni li jrekken kemm seta' mal-]ajt qabel il-]abta u li g]alhekk, min-na]a tieg]u, g]amel dak li seta' biex il-]abta ma sse]]x. Il-konvenut, i\da, kien qed i[erri wisq, u g]alhekk la seta' jwaqqaf u lanqas jikkontrolla l-karrozza bi\\ejjed biex ig]addiha mill-ispazju ristrett li kellu bla ma ja]bat.

Fil-fehma tal-qorti, g]alhekk, il-]tija hija kollha tal-konvenut, li saq b']effa wisq u bla g]aqal meta tqis il-wisa' tat-triq mnejn kien g]addej.

Huwa minnu illi iben l-attur kien qed isuq bla li`enza tas-sewqan, i\da ma jidhirx li dan il-fattur kien relevanti g]ar-responsabbiltà `ivili fi`-`irkostanzi tal-ka\.

Dwar likwidazzjoni tad-danni ftit li xejn tressqet xiehda. Hemm stima m]ejjija minn iben l-attur[1], li, i\da, la esebixxa ri`evuti u lanqas ma kien hu li]a]sieb it-tiswijiet u g]alhekk ma jistax jixhed dwarhom. Hemm ittra mill-assikuratur tal-konvenut[2] li tg]id illi hemm qbil bejn is-*surveyors* illi d-danni kienu t'erba' mitt lira (Lm400). G]alkemm ma tressaqx biex jixhed min kiteb dik l-ittra, il-qorti hija tal-fehma illi g]andha toqg]od fuq dik l-ittra u *arbitrio boni viri* tillikwida d-danni fis-somma ta' erba' mitt lira (Lm400), ukoll g]ax, illum illi

1 *Fol.* 81.

2 *Fol.* 80.

l-attur, li kien]a]sieb it-tiswijiet, huwa mejjet, x'aktarx illi ma tistax tin[ieb xiehda a]jar dwar id-danni.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-talbiet ta' l-attur: tg]id illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du, tillikwida d-danni fis-somma t'erba' mitt lira (Lm400), u tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-atturi erba' mitt lira (lm400) flimkien ma' l-ispejje\ tal-kaw\a.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.